

РЕЦЕНЗІЯ
на дисертацію Ільніцької Тетяни Сергіївни
«Підготовка майбутніх фахівців сестринської справи в умовах
цифровізації освіти медичних коледжів»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань «01 Освіта/Педагогіка»
спеціальність 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)».

Актуальність дослідження та її зв'язок з науково-дослідними темами.

Одним із головних завдань навчання здобувачів освіти у медичних коледжах є підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних медсестринських кадрів із високим рівнем професійних знань, умінь, навичок, досвіду виконання професійних функцій, формування у них кращих професійних якостей, що є основою професійної компетентності майбутніх медичних сестер. Особливо це завдання актуалізувалося у контексті реформування системи підготовки та діяльності медичних кадрів середньої ланки, прийняттям у 2021 році Стандарту фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 223 Медсестринство.

Початок ХХІ століття характеризується спрямованістю до постіндустріального суспільства. Сучасне життя супроводжується тотальною цифровізацією. Розвиток нових інформаційних та комунікаційних технологій породжує системні зміни в усіх сферах суспільного життя, зокрема і в медицині, і в освіті. Традиційна парадигма організації освіти потребує трансформацій на рівні не тільки змісту навчання, а й розробки нових дидактичних методів, прийомів і форм організації навчальної діяльності, що стимулюватимуть розвиток суб'єктності. Тому цифровізація сучасної освіти стає основним вектором підготовки фахівців ХХІ століття

Отже, актуальність дослідження Ільніцької Тетяни Сергіївни не викликає сумніву.

Дослідження виконано у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського та є складовою комплексного наукового дослідження кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті «Інноваційні педагогічні технології навчання в умовах інформатизації освіти в Україні та за кордоном» (протокол № 8 від 23 грудня 2020 р.). Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 5 від 16 грудня 2020 р.) та узгоджено Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології Національної академії педагогічних наук України (протокол № 5 від 30 листопада 2021 р.).

Науковий апарат дослідження відповідає вимогам на здобуття наукового ступеня доктора філософії і спрямований на розв'язання поставлених завдань. Дисертантка чітко визначила мету, об'єкт, предмет, завдання дослідження, що стало підґрунтям успішного наукового пошуку й якісно вплинуло на одержані

результати. Положення про наукову новизну, теоретичну і практичну значущість дослідження підкріплені змістом роботи; публікації автора повністю відображають зміст дисертаційного дослідження.

Значення для науки і практики отриманих результатів. Дисертаційна робота містить нові, раніше не захищені наукові положення, а обґрунтовані результати у сукупності розв'язують актуальну наукову проблему.

Наукова новизна отриманих результатів. полягає в тому, що вперше у вітчизняній педагогічній науці дисертанткою Ільніцькою Тетяною Сергіївною обґрунтовано, створено та експериментально перевірено педагогічні умови, що забезпечують ефективність підготовки майбутніх фахівців сестринської справи до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти; удосконалено змістове наповнення та навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін з метою підвищення ефективності підготовки здобувачів у медичних закладах освіти; подальшого розвитку набули зміст, форми і технології підготовки майбутніх фахівців сестринської справи до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що дисертантка Ільніцька Тетяна Сергіївна запропонувала авторську методику підготовки майбутніх фахівців сестринської справи до ефективної професійної діяльності в умовах цифровізації освіти, яка може бути реалізована під час теоретичного та практичного навчання в фахових передвищих медичних закладах освіти.

Розроблена методика містить характеристику поетапної та наскрізної професійної підготовки майбутніх фахівців медсестринства в процесі викладання дисциплін: «Основи медичної інформатики», «Медсестринство в педіатрії», «Медсестринство у внутрішній медицині», «Основи біологічної фізики та медична апаратура». Створено та описано зміст електронних посібників, розроблені завдання практичного спрямування, подані алгоритми розв'язання практичних завдань тощо. Матеріали дослідження можуть бути використанні під час підготовки лекційних, практичних, лабораторних занять у фахових та вищих медичних закладах освіти; в межах курсів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, під час написання курсових та дипломних робіт тощо.

Оцінка змісту та завершеності дисертації.

Мети дослідження авторка досягає розв'язанням чотирьох завдань, на виконання яких спрямовані усі його складові наукової праці: вступ, три розділи, висновки до розділів, загальні висновки, джерельна база дослідження, актуальні додатки. Структура дисертації є науково обґрунтованою, логічно зумовленою і логічно взаємопов'язаною.

У вступі вдало обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено мету, завдання, предмет та методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичну значущість здобутих результатів, особистий внесок здобувача, подано відомості щодо апробації здобутих результатів та їх впровадження.

У першому розділі визначено теоретичні основні підготовки фахівців сестринської справи у фахових коледжах до професійної діяльності. Уточнено змістову характеристику ключових понять дослідження, таких, як: «готовність», «підготовка», «професійна підготовка», «інформація», «медична інформація», «інформаційні технології», «інформаційно-комунікаційні технології», «цифрові технології», «компетентності», «інформаційно-освітнє середовище» тощо. Сформульоване авторське визначення поняття *«інформаційно-освітнє середовище медичних коледжів»*.

Обґрунтовано функції інформаційно-освітнього середовища медичного коледжу (*освітня, розвивальна, інформаційна, рефлексивна, соціалізацій*), виокремлено основні характеристики кожної. Запропоновано авторську модель інформаційно-освітнього середовища медичних коледжів в умовах цифровізації освіти, яка містить основні компоненти: електронний контент, комунікація та ІТ-інфраструктура закладу освіти, що пов'язані між собою змістовими компонентами та спільним результатом.

Заслуговує на схвалення, представлене у другому розділі, теоретичне обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх фахівців сестринської справи в умовах цифровізації освіти медичних коледжів, а саме: формування мотивації до майбутньої професійної діяльності студентів медичних коледжів у теоретичній і практичній підготовці; поетапне формування готовності до професійної діяльності в медичній галузі майбутніх медичних сестер; наскрізне застосування цифрових інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці медичного персоналу.

Визначена структура підготовки студентів медичного коледжу в умовах цифровізації освіти, що складається із взаємопов'язаних компонентів: психологічної підготовки, інтеграції цифрових технологій в базові та професійні дисципліни, включення цифрових технологій у теоретичну та практичну підготовку, використання мережі Інтернет і електронних навчальних посібників.

Ключова ідея третього розділу полягає в експериментальній перевірці ефективності підготовки здобувачів освіти в медичних коледжах до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти.

Розроблена й описана методика підготовки студентів медичних коледжів до професійної діяльності з використанням цифрових технологій у період навчальних та виробничих практик. Представлена структура персонального методичного комплексу студента на період виробничих практик; описана методика організації студентів і викладача в мережі Інтернет, розроблена й описана технологія створення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти на період навчальних та виробничих практик у медичному коледжі.

На наш погляд, на особливе схвалення заслуговують додатки дослідження, адже вони повністю корелюються із зазначеними педагогічними умовами і прозоро відображають практичний аспект наукового дослідження.

Варто підкреслити цінність рецензованої праці з огляду на проведений Т. Ільніцькою формувальний етап експерименту, результати якого дають підстави

для підтвердження ефективності визначених у дослідженні педагогічних умов і моделі підготовки майбутніх фахівців сестринської справи в умовах цифровізації освіти медичних коледжів.

Про це свідчать представлені дослідницею у третьому розділі результати експериментального дослідження, а саме їх позитивна динаміка у студентів експериментальної групи. Отримані дані чітко проаналізовано та систематизовано, відображено у таблицях та поясненнях до них. Усе це засвідчує належний рівень володіння автором дисертаційної праці сучасними методами науково-педагогічних досліджень та дає змогу зробити висновок, що теоретичні положення і практичні результати дослідження є логічними і переконливими.

Повнота викладу матеріалу дисертації у наукових публікаціях. Основні результати дисертаційного дослідження висвітлено в 17 опублікованих працях, із них: 15 одноосібних у провідних фахових виданнях України та 3 у співавторстві; 1 стаття (у співавторстві) у міжнародному періодичному виданні; 11 статей у матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій; 1 – методичні рекомендації.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Позитивно оцінюючи дисертацію, висловим міркування, що вимагають окремих уточнень і пояснення.

1. На наш думку, у вступі не обов'язковими є такі частини: методологічна основа дослідження, теоретична основа дослідження, адже відповідно до Наказу МОН України від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» цих складових немає.
2. На с. 35 автор аналізує у відсотковому співвідношенні дисертаційні дослідження за останні 10 років, тематично пов'язані з їх науковою проблемою. На наш погляд, доцільно представити і числове співвідношення проведеного аналізу.
3. В параграфі 1.2. дисертантка описує сутність і характеристику ключових понять дослідження. На наш погляд, недоцільно настільки детально висвітлювати значення понять, які мають загальне відношення до предмету дослідження. Наприклад, «підготовка», «професійна підготовка», «інформація», «компетентність».

Вважаємо, що було більш доцільно зосередитися на характеристиці, наприклад, дефініції «професійна підготовка *майбутніх фахівців сестринської справи*», адже автор аналізує наукові праці, пов'язані з предметом дослідження.

4. На с. 173 у параграфі, в якому описано організацію і методику експериментальної роботи, конкретизовано кількість викладачів окремих закладів освіти, які брали участь в експерименті. Вважаємо, доцільно представити і кількість здобувачів освіти різних медичних коледжів, які приймали участь в констатувальному і формувальному експериментах.

5. У третьому розділі дисертантка зазначає, що моніторинг готовності майбутніх фахівців медсестринства до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти був створений на основі *виокремлених компонентів*,

показників і включав в себе низку методик (стор. 190).

Вважаємо, що в основу моніторингу сформованості досліджуваної проблеми мають лягти *критерії, виокремлені дисертанткою, а не компоненти* готовності медичних сестер до професійної діяльності.

6. *У роботі присутні стилістичні і граматичні недоліки.*

Зазначені пропозиції не завадили загальному позитивному сприйняттю дисертації та мають характер рекомендацій. Представлена дисертаційна роботи є завершеною, а сформульовані у ній положення, результати та висновки становлять наукову й практичну цінність.

Аналіз роботи й опублікованих наукових праць дає підставу зробити такий *висновок*: дисертаційна праця Ільніцької Тетяни Сергіївни на тему «Підготовка майбутніх фахівців сестринської справи в умовах цифровізації освіти медичних коледжів» є самостійним і завершеним науковим дослідженням, яке за актуальністю і змістом, обсягом та якістю оформлення, повнотою викладу і новизною її основних результатів у публікаціях відповідає наказу МОН України № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 р, а її автор Ільніцька Тетяна Сергіївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент,
доценткафедри педагогіки,
професійної освіти та управління
освітніми закладами

Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського

Волошина О.В.

Волошина О.В.
11
Мисське
23